

2^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Β ΛΥΚΕΙΟΥ

27/11/21

Κείμενο

Παγωμένο τοπίο η ελληνική τηλεόραση

Ήταν η χειρότερη σεζόν της εγχώριας τηλεόρασης; Μπορεί, αλλά οι φανατικοί του σπουδαίου αυτού μέσου απολαύσαμε μερικά από τα καλύτερα διεθνή προϊόντα – Girls, House of Gards, Sherloc, Game of Thrones, Downton Abbey– αξιοποιώντας τις ιντερνετικές δυνατότητες και τις ευκολίες της συνδρομητικής. Αναζητήσαμε στα ελληνικά κανάλια τις μικρές οάσεις ξένων σειρών και αφήσαμε την υπόλοιπη τηλεόραση να βουλιάζει σε ένα δικό της Game of Thrones α λα γκρεκ. Ζήσαμε έναν σκληρό τηλεοπτικό χειμώνα, με λυσσώδεις μάχες για μικροποσοστά τηλεθέασης, σε παγωμένα τοπία μιας πρωτόγονης τηλεοπτικής εποχής.

Είναι αλήθεια ότι, σε εποχές ύφεσης, δεν μπορεί η τηλεόραση να ανακάμψει. Σε αυτήν αντανακλώνται και μάλιστα με την πιο άγρια μορφή τους όλα τα συσσωρευμένα προβλήματα και ελαττώματα της εποχής που προηγήθηκε. Θυμόμαστε άλλωστε την τηλεοπτική εικόνα της ευφορίας του τόπου, τα χαρακτηριστικά του εγχώριου μοντέλου της, το οποίο οδήγησε στην κατάρρευση και την κρίση. Εκεί, στις τηλεοπτικές οθόνες παρακολουθήσαμε επί δύο δεκαετίες τον τόπο να αλλάζει με ιλιγγιώδη ταχύτητα, αναδεικνύοντας ήθη και πρότυπα ενός κόσμου που ήθελε να συμφιλιωθεί βιαστικά με το παρελθόν και με τα ελαττώματά του. Με αυτόν τον τρόπο εθίστηκε μάλιστα να τα καταναλώνει ψυχαγωγούμενος με αυτά και χειροκροτώντας τα, παραδομένος στη μέθη του υπερκαταναλωτισμού, με την προσδοκία να κατακτήσει τη δήθεν πρόοδο. Κάπως έτσι μπερδέψαμε την πραγματική πρόοδο, πνευματική και οικονομική, με τη μιντιακή φαντασμαγορία. Για την ακρίβεια την ταυτίσαμε.

Αρωγός σε αυτή τη σύγχυση στάθηκε μια τηλεόραση, η οποία αξιοποίησε την τεχνολογική εξέλιξη και τις έτοιμες συνταγές ψυχαγωγίας, χωρίς κανένα εμπόδιο και έλεγχο, χωρίς καμιά σπουδή για τη δημιουργία ενός εθνικού σχεδίου ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού της κοινωνίας. Αντιθέτως, στα μεν τηλεπαραθύρα αποθεωνόταν το πελατειακό κράτος με μεσάζοντες τους τηλεαστέρες των πάνελ, ενώ μια σπάταλη, ασυντόνιστη τηλεοπτική παραγωγή αναμασούσε ήθη και πρότυπα του ασπρόμαυρου κινηματογράφου, ακινητοποιώντας την κοινωνία στο χρόνο. Όλα αυτά συμβαίνουν, όταν παντού στον κόσμο αποτελεί εδραιωμένη συνείδηση ότι η λειτουργία της τηλεόρασης είναι συνδεδεμένη με την αγορά και ακολουθεί το δικό της συγκεκριμένο μοντέλο οικονομικής, άρα και πολιτισμικής ανάπτυξης.

Τέτοια ώρα, τέτοια λόγια για την ελληνική τηλεόραση, που δεν δείχνει να έχει δυνάμεις για κανένα μοντέλο ανάπτυξης. Εν τω μεταξύ στον υπόλοιπο κόσμο το μέσο αλλάζει, οι ιντερνετικές υπηρεσίες αναδιαμορφώνουν τα προϊόντα του στον τομέα τόσο της ενημέρωσης, όσο και της ψυχαγωγίας, ενώ οι απαιτήσεις από την αισθητική εικόνας και σεναρίων έχουν απογειωθεί. Βέβαια, δεν έχει καν νόημα να ασχοληθούμε με πρόσωπα και εκπομπές που έχουν καταφανώς εξαντλήσει τα όριά τους και όσο παραμένουν, δημιουργούν ένα χάσμα.

Συγκεκριμένα, διευρύνουν την ψαλίδα μεταξύ ενός κοινού που γερνάει και μένει απλώς προσκολλημένο στις παλιές του συνήθειες, και ενός ανήσυχου και απαιτητικού κοινού, το οποίο αναζητεί από κανάλι σε κανάλι και ξεχωρίζει προγράμματα που το ικανοποιούν.

Εδώ, ακριβώς, είναι τελικά και το πρόβλημα της εγχώριας τηλεόρασης. Η διαδικασία εξέλιξής της ακολούθησε άλματα αποσπασματικά και ασύνδετα, αδυνατώντας να δημιουργήσει ένα νέο πλαίσιο ποιοτικής ενημέρωσης και γόνιμου διαλόγου. Δεν κατόρθωσε να θέσει τις αρχές ενός σχεδίου για την ουσιαστική ανασυγκρότησή της, ώστε να αποτελέσει το μέσο προστασίας των σύγχρονων δημοκρατιών.

Διασκευασμένο κείμενο της Πόπης Διαμαντάκου, 6.07.2014, από το διαδίκτυο

Παρατηρήσεις

A1. Να αποδώσετε περιληπτικά τις απόψεις της αρθρογράφου, όπως αυτές διατυπώνονται στη δεύτερη και τρίτη παράγραφο του κειμένου «Είναι αλήθεια ότι...πολιτισμικής ανάπτυξης». (60-70 λέξεις).

Μονάδες 10

A2. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε σύμφωνα με το κείμενο τις παρακάτω διαπιστώσεις γράφοντας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό ή τη λέξη Λάθος. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο.

α. Η εγχώρια τηλεόραση προσπάθησε να καλύψει το κενό της προβάλλοντας επιτυχημένες ξένες σειρές.

β. Το κοινό καταναλώνει χαμηλής ποιότητας τηλεοπτικά προϊόντα με ενθουσιασμό.

γ. Οι επιλογές της τηλεόρασης αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό και την πρόοδο.

δ. Η αρθρογράφος, αν και παρατηρεί την πτώση της τηλεόρασης, αισιοδοξεί για την ανάκαμψή της.

ε. Η τηλεόραση απέτυχε στην αποστολή της για ποιοτική ενημέρωση εξαιτίας των ασύγχρονων αλμάτων που πραγματοποίησε.

Μονάδες 10

B.1.

Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου η αρθρογράφος χρησιμοποιεί παραδείγματα. Αφού τα εντοπίσετε, να αναδείξετε ποια πρόθεση εξυπηρετεί η χρήση τους.

Μονάδες 10

B.2. α) Να εξηγήσετε το ρόλο των παρακάτω σημείων στίξης του κειμένου:

- Girls, House of Gards, Sherloc, Game of Thrones, Downton Abbey- (διπλή παύλα)
Ήταν η χειρότερη σεζόν της εγχώριας τηλεόρασης; (ερωτηματικό)

(Μονάδες 5)

β) «Είναι αλήθεια ότι, σε εποχές **ύφεσης**, δεν μπορεί η τηλεόραση να **ανακάμψει**. Σε αυτήν **αντανακλώνται** και μάλιστα με την πιο άγρια μορφή τους όλα τα **συσσωρευμένα** προβλήματα και **ελαττώματα** της εποχής που προηγήθηκε».

Να αντικαταστήσετε τις επιτονισμένες λέξεις με άλλες ισοδύναμες. (Μονάδες 5)

Μονάδες 10

B.3. α) Να εντοπίσετε στο κείμενο από μία διαρθρωτική λέξη/φράση για κάθε νοηματική σχέση που σας δίνεται: (Μονάδες 5)

- έμφαση/βεβαιότητα
- αντίθεση/εναντίωση
- επεξήγηση
- συμπέρασμα
- τοπική σχέση

β) «**Αναζητήσαμε στα ελληνικά κανάλια τις μικρές οάσεις ξένων σειρών και αφήσαμε την υπόλοιπη τηλεόραση να βουλιάζει σε ένα δικό της Game of Thrones α λα γκρεκ. Ζήσαμε έναν σκληρό τηλεοπτικό χειμώνα, με λυσσώδεις μάχες για μικροποσοστά τηλεθέασης, σε παγωμένα τοπία μιας πρωτόγονης τηλεοπτικής εποχής.**»

Να αντικαταστήσετε το α' πληθυντικό με το γ' πληθυντικό και να εξηγήσετε τι μεταβάλλεται ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα. (Μονάδες 10)

Μονάδες 15

B.4. «**Εν τω μεταξύ στον υπόλοιπο κόσμο το μέσο αλλάζει, οι ιντερνετικές υπηρεσίες αναδιαμορφώνουν τα προϊόντα του στον τομέα τόσο της ενημέρωσης, όσο και της ψυχαγωγίας, ενώ οι απαιτήσεις από την αισθητική εικόνας και σεναρίων έχουν απογειωθεί.**»

Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική – παθητική) σε καθεμιά από τις παραπάνω προτάσεις, να τη μετατρέψετε στην αντίθετή της και να σχολιάσετε το επικοινωνιακό αποτέλεσμα και στις δύο περιπτώσεις.

Μονάδες 15

Γ. Διαβάσατε πρόσφατα στο διαδίκτυο το κείμενο της Πόπης Διαμαντάκου «*Παγωμένο τοπίο η ελληνική τηλεόραση*», στο οποίο η αρθρογράφος επισημαίνει το θέμα της κρίσης που διέρχεται η τηλεόραση. Εσείς, παρόλο που δεν διαφωνείτε ριζικά με τις επισημάνσεις της, στο πλαίσιο σχετικής συζήτησης στη σχολική σας τάξη αποφασίζετε να αναφερθείτε στις θετικές επιδράσεις του μέσου αυτού. Η ομιλία σας να έχει έκταση 300-350 λέξεις.

Μονάδες 30